

LIITE 1: KOKO:N TOIMINTASUUNNITELMA VUODELLE 2010

KOKO-alue: Vaasan seutu

Hakija: Vaasanseudun Kehitys Oy VASEK

Maakuntaliitto, jolta rahoitusta haetaan: Pohjanmaan liitto

Mitkä ovat KOKO:n toimenpidekokonaisuudet ja toteuttamisen aikataulu vuonna 2010?

A. Ohjelman johtaminen, koordinointi ja viestintä (vastuuorganisaatio VASEK)

Vaasanseudun Kehitys Oy VASEK on valmistellut mittavan prosessin puitteissa seudun KOKO:n ja johtaa ohjelman toteutusta vuosina 2010-2013. VASEK vastaa useiden toimenpidekokonaisuuksien toteutuksesta, mutta vuoden 2010 toimintasuunnitelmaan sisältyy myös kuusi laajempaa yhteishankekokonaisuutta. Vaasan seudun KOKO koostuu peräti 13:sta toimenpidekokonaisuudesta, mikä asettaa varsin kovat vaatimukset ohjelman koordinoinnille. Keskeisiä tehtäviä ovat toimenpiteiden operationalisointi, valtion rahoitusosuuden hakeminen ja maksatusten hakeminen, yhteishankkeiden järjestelyt, toimijoiden ohjeistus ja raportoinnin järjestäminen, taloushallinnon organisointi ja jatkuva seuranta sekä ohjelmaan ja sen yksittäisiin toimenpidekokonaisuuksiin liittyvän viestinnän toteuttaminen. Vaasan seudun kaksikielisyys asettaa lisävaatimuksia hallinnolle ja viestinnälle, johon liittyen KOKO:n kansalliseen ohjelma-asiakirjaan sisällytetty linjaus lisäresurssoinnista on välttämätön.

Ohjelmatyötä käsitellään ohjausryhmässä, jossa ovat edustettuina VASEK:n hallitus (alueen kunnat, teollisuus, pk-sektori, tiede- ja ammattikorkeakoulut) sekä asiantuntijatahoina Pohjanmaan liitto, Pohjanmaan ELY-keskus, Pohjanmaan kauppakamari ja Rannikko-Pohjanmaan Yrittäjät. Viralliset ohjelman toteutusta koskevat päätökset vahvistetaan VASEK:n hallituksen toimesta. KOKO:n hallinnossa toimitaan tiiviissä yhteistyössä Pohjanmaan liiton sekä työ- ja elinkeinoministeriön kanssa ohjeistusten mukaisesti. Valtion rahoitusosuutta haetaan Pohjanmaan liitolta, joka tekee oman toimeenpanopäätöksen VASEK:n toteuttamalle kokonaisuudelle sekä erilliset toimeenpanopäätökset yhteishankkeista niiden koordinaattoreille. Samoin käytännön menetellään valtion rahoitusosuuteen liittyvien maksatushakemusten ja raporttien osalta. Lisäksi kaikkien toimenpidekokonaisuuksien puitteissa nimetään työryhmiä operatiivisen toiminnan organisointia ja toteutusta varten. Ohjelmaa johtaa osa-aikainen ohjelmakoordinaattori (VASEK:n kehitysjohtaja), jolla on tukenaan yhtiön toimitusjohtajan lisäksi mm. viestinnästä vastaavaa yhtiön henkilökuntaa. Viestinnän osalta noudatetaan pääosin aluekeskusohjelmassa hyväksi todettuja käytäntöjä, huomioiden molempien kieliryhmien tarpeet. Näihin sisältyy esimerkiksi panostukset verkkoviestintään (KOKO info VASEK:n sivustolla, sähköpostiryhmät, kehittämiskokonaisuuksiin liittyvät portaalit ja sivustot, jne.), esitteiden laadinta ohjelmakokonaisuudesta ja soveltuvin osin eri toimenpiteistä, mediatiedotteet/ lehdistötilaisuudet ja ilmoittaminen alueen päälehdissä. Ohjelman hallinto-osioon on budjetoitu yhteensä 150.000€ vuodelle 2010.

B. Ohjelman varsinaiset toimenpidekokonaisuudet

B.1. Vaasan seudun energiaklusterin paikallinen kehittämiskumppanuus ja viestinnän tehostaminen (yhteishanke, vastuuorganisaatiot Oy Teknologikeskus Merinova Ab ja VASEK)

Vaasan seudulla elinkeinoelämän ja aluetalouden veturina toimii Pohjoismaiden suurin energiaklusteri. Klusterin ytimen muodostaa alueella yli 100 yritystä, jotka ovat alansa globaaleja markkinajohtajia ja näiden sopimusvalmistaja- ja alihankintaverkostoihin kuuluvia erikoistuneita toimijoita. Tuotanto koostuu pääosin sähköteknisistä kojeista ja laitteista sekä metallialan energiateknisistä tuotteista ja niiden komponenteista. Energiaklusterin kokonaisliikevaihto Vaasan

seudulla on n. 4 mrd. €/v, ja siihen suoraan kytkeytyviä työpaikkoja on alueella n. 10000. Klusteriin kuuluvilla yrityksillä on omat tavoitteensa, menetelmänsä ja resurssinsa viestiä omasta toiminnastaan. Alueellisesta energiaklusterista faktatietoja tarjoava viestinnällinen materiaali on sen sijaan koettu hajanaiseksi ja epätarkaksi. Lisäksi erityisesti energiaklusterin yritykset ovat useissa yhteyksissä tuoneet esille energiasektoria koskevan viestinnällisen yhteistyön ja koordinoinnin tarpeen.

Alueella koetaan tarpeelliseksi kohdistaa eri aluekehitysinstrumenttien ja toimijoiden panokset tukemaan energiaklusterin kokonaisvaltaista kehittämistä. Käytännössä tämä tarkoittaa alueellisen viestinnällisen energiaklusteriyhteistyön organisaattorina toimivaa henkilöresurssia. Erinomaiset lähtökohdat toimenpiteille antaa AKO:n puitteissa vuonna 2009 toteutetun www.energyvaasa.fi -portaalin lisäksi vuoden 2009 lopulla valmistuva Pohjanmaan energiastrategia.

Kehittämiskokonaisuuden piiriin kuuluu mm.:

- www.energyvaasa.fi -portaalin hyödyntäminen, ylläpito ja kehittäminen yhteistyössä sen luomiseen osallistuneiden kumppaneiden kanssa
- tiivis yhteydenpito energia-alan kehittäjien, oppilaitosten, tutkijoiden, seutumarkkinointi- ja aluekehitysorganisaatioiden, työvoimahallinnon, mediasektorin sekä yritysten HR- ja markkinointihenkilöstön kanssa eri menetelmiä hyödyntäen
- pääosin erillisrahoitettavien markkinointi- ja viestintätoimenpiteiden valmistelu
- organisoidaan Pohjanmaan energiastrategiassa määriteltyjen viestintätoimenpiteiden toteutus
- osallistuminen paikallisesti energia-alan hankevalmisteluun synergiaetujen saavuttamiseksi klusterin markkinoinnissa
- EnergyVaasa-verkostoryhmän toiminnan aktivointi
- tiivis vuorovaikutus erityisesti Vaasan seudun energia-alan yritysten kanssa uusien kehittämisideoiden ja muiden uusien yhteistyöavauksien löytämiseksi
- tehtävään valittava henkilö verkostoituu energia-alan valtakunnallisten toimijoiden kanssa tavoitteena Vaasan seudun energiaklusterin tunnettuuden lisääminen

Toimenpiteet toteutetaan Merinovan ja VASEKin yhteishankkeena. Vaasalainen teknologiakeskus Merinova toteuttaa osaamiskeskusohjelmaa (OSKE, ohjelmakausi 2007-2013), jossa suunnataan paikallisia, alueellisia ja kansallisia voimavaroja huippuosaamisen hyödyntämiseen. Merinovan valinta OSKE:n energiateknologian klusteriohjelman valtakunnalliseksi koordinaattoriksi on osoitus siitä, että Vaasan seudun vahva energiaosaaminen ja Merinovan asema merkittävänä energiaklusterin kehittäjänä on huomioitu ja tunnustettu. Vaasanseudun Kehitys Oy VASEKin kolme päätehtävää ovat yritysten elinkaaren kattavat neuvontapalvelut, Vaasan seudun kehittäminen ohjelmien ja hankkeiden avulla sekä seudun markkinointi.

KOKO:n ohjelma-asiakirjassa kannustetaan linkittymiseen OSKE-toiminnan kanssa edellyttäen, että päällekkäistä toimintaa ei synny. Samoin KOKO:n tavoitteena on edistää kestävästä kehityksestä sekä edesauttaa ekotehokkaiden toimintatapojen käyttöönottoa. Erityisen tärkeää on vastata ilmastonmuutoksen asettamiin haasteisiin, mihin Vaasan seudulla on erinomaiset edellytykset. Merinova OSKE-toimijana tuo toimintaan energiateknologian sisältöosaamisen sekä energiateknologiatoimijoiden valtakunnalliset ja kansainväliset verkostot. VASEK puolestaan tuo energiaklusterin viestintään kytkennän laaja-alaiseen seutumarkkinointiin ja KOKO-hallinnoijan roolin mukaisesti vahvistaa alueen energiaklusterin toimijoiden paikallista kehittämiskumppanuutta. Hankkeen päätoteuttajana / avainhenkilön työnantajana toimii yhteishankesopimuksen mukaisesti Merinova, joka VASEKin kanssa kutsuu keskeisten sidosryhmien edustajat mukaan suunnitteluun ja toteutukseen.

B.2. Metallialan kehittäminen (vastuuorganisaatio VASEK)

Metallialan kehittämisen kärkihankkeena toimii vielä vuoden 2010 loppuun Vaasan seudun aluekeskusohjelmassa valmisteltu Pohjanmaan metalliklusterihanke Ostrobothnia Metal. Vaasan

seudun KOKO-ohjelmaehdotuksen mukaisesti metalliala sisältyy KOKO:n piiriin vuodesta 2011 lukien.

B.3. Logistiikka ja infrastruktuuri (vastuuorganisaatio VASEK)

Toimenpidekokonaisuudessa KOKO:n mahdollistamat VASEKin logistiikkaresurssit suunnataan erityisesti seudun merkittävien logistiikkainfrastruktuurihankkeiden edistämiseen ja tukemiseen. Erityisenä painopistealueena on seudun logistiikkajärjestelmän (pääliikenneväylät, lentokenttä, satama ja uudet logistiikka-alueet) kokonaisuuden kehittäminen ja aluekeskusohjelmassa luotujen yhteistyömuotojen syventäminen. Useiden, toisiaan tukevien logististen kehityshankkeiden johdosta kokonaisuuden koordinointi ja saavutettavat synergiaedut nousevat erityisen tärkeään rooliin. Strategisena valintana tämän kehitystyön arvioidaan palvelevan tehokkaasti seudun elinkeinoelämää ja edesauttavan uusien yritysten etabloitumista alueelle. Kokonaisuuden eteenpäinviemiseksi logistiikkakokonaisuudessa valmistellaan EAKR-rahoitteinen hanke, teemalla tehokas logistiikka ja kestävä kehitys. Logistiikkakokonaisuuden kehittämisessä siirrytään yhä suuremmissa määrin toteutukseen, ja hankkeen avulla haetaan lisäresursseja akuuttien suunnitelmien ja markkinointitoimenpiteiden toteuttamiseksi.

Maaliikenteen logistiikkakeskuksen täysipainoinen kaavoitustyö aloitetaan vuoden alkupuolella, jonka lisäksi valitaan hankkeen lopullinen toteutusmalli. Mallin arviointia VASEK tekee yhdessä Mustasaaren kunnan ja Vaasan kaupungin kanssa. Työn etenemistä tullaan tukemaan sekä KOKO:n logistiikkakokonaisuuden että siinä valmisteltavan erillishankkeen avulla. Työn oleellisena painotuksena on lisäksi alueelle sijoittuvien yritysten tarpeiden huomioiminen.

Lentologistiikan kehittämishanke (VAPLC-hanke, EAKR-rahoitus) jatkuu suunnitelman mukaisesti vielä vuoden 2010. Ensisijaisena tavoitteena on jatkaa markkinointitoimia suunnitelman mukaisesti ja varmistaa lentorahtiasematason investointirahoituksen läpimeno. Suunnittelutyötä jatketaan alueen vaihtoehdoisen maanrakennuksen ja terminaalisuunnittelun osalta niin, että aloitusvalmius on syksyllä 2010.

Vaasa-Seinäjäki -radan sähköistys lähtee käyntiin vuoden 2010 aikana. Toteutuksen suunnitteluvaiheessa tullaan huolehtimaan siitä, että se tukee radan edelleen kehittämistä. Yhteistyötä RHK:n ja VR Cargon kanssa pyritään tiivistämään. Molemmilla on keskeinen rooli logistiikkakokonaisuuden toteutuksessa, tulevaan logistiikkakeskukseen sekä Vaasan sataman yhteydessä sijaitsevan raideliikenteen lastausalueen tavoiteltuun siirtoon liittyen. Lisäksi varmistetaan alueen ja koko Pohjois-Suomen kannalta elintärkeän erikoiskuljetusreitit toimivat radanyhteyksinä.

Vaasan seudun kuntien hankintarenkaan Tykes-rahoitteinen kehittämistyö saatetaan päätökseen vuoden alkupuoliskolla. Seuraavina toimenpiteinä hankkeessa ovat prosessien käyttöönotto vaihe sekä toiminnan arviointi. Hankkeen tuloksena hankintarenkaalle syntyy myös toiminnan laatukäsikirja.

Merenkurkun liikenteen kehittämiseen VASEK osallistuu KOKO:n logistiikkakokonaisuuden puitteissa jatkamalla nykyistä työtä Merenkurkun neuvoston ja satamaryhmän ohjausryhmissä. Painopistealueena on Vaasan ja Uumajan satamien sekä logistiikkakeskusten yhteistyön ja synergiaetujen kehittäminen.

B.4. Vaasan tekniikan kampus osana Vaasan tiedepuistoa (yhteishanke, vastuuorganisaatiot Vaasan yliopisto, Vaasan ammattikorkeakoulu, Yrkeshögskolan Novia ja VASEK)

Tekniikan kampus -hankkeen tavoitteena on vahvistaa tekniikan alan korkeakoulutusta ja tutkimusta Vaasassa. Tekniikan opetusta ja tutkimusta harjoittavien vaasalaisten korkeakoulujen työnjakoa, profiloitumista ja yhteistä vetovoimaisuutta on kehitettävä ja vahvistettava, koska:

- alueen teollisuus, erityisesti energia- ja metalliala, tarvitsee jatkuvasti osaavia insinöörejä ja diplomi-insinöörejä sekä energia-alaa palvelevaa tutkimus- ja kehitystyötä (osaajat ja osaaminen)
- opiskelijarekrytointi tekniikan aloille on haastavaa alueellisesti ja valtakunnallisesti,
- osana rakenteellista kehittämistä opetusministeriö edellyttää korkeakouluilta tiiviimpää strategista yhteistyötä erityisesti tekniikan alalla.

Vaasan alueen teollisuuden ja energiaklusterin yritysten suuri haaste on siis osaavan työvoiman saatavuus. Vaasan houkuttelevuutta hyvänä tekniikan alan opiskelukaupunkina on tärkeää kasvattaa niin yritystoiminnan kuin koko alueen kehittymisen kannalta.

Teknillisen korkeakoulutuksen kansallinen yhteistyöryhmä on laatinut strategian ”Yhteistyössä tekniikasta hyvinvointia”. Strategia sisältää muun muassa yhteisen vision 2020 suomalaisen teknillisen korkeakoulutuksen tulevaisuudesta, sekä suunnitelman strategisista tavoitteista ja toimenpiteistä vision toteuttamiseksi. Suomalainen innovaatioympäristö halutaan nostaa laaja-alaisella innovaatiopolitiikalla maailman parhaaksi. Vaasa on mukana tässä kehityksessä.

Tavoitteet:

Tässä hankkeessa kehitetään Vaasan tekniikan kampusta noudattaen Teknillisen korkeakoulutuksen yhteistyöryhmän raporttia kansallisen strategian päälinjoista. Miten Vaasassa kannattaa kehittää tutkimus- ja koulutusyhteistyön ja t&k -resurssien yhteiskäyttöä? Mitä Vaasan korkeakoulukentässä on tehtävä, jotta seudulla on paremmat mahdollisuudet ylittää strategiassa asetettuihin tavoitteisiin vuoteen 2015 mennessä? Mitkä ovat Vaasan seudun strategiset valinnat ja toimenpiteet?

Konkreettisinä toimenpiteinä hankkeen sisältönä on mm. Technobothnia-laboratorion ja tekniikan opetusalojen fyysisten ja henkisten resurssien inventointi, toimitilojen ja muiden resurssien yhteiskäytön edistäminen, koulutus- ja tutkimustoiminnan yhteistyön edistäminen korkeakoulujen välillä, Technobothnia-laboratorion kehittäminen ja johtaminen, Technobothnian investointiohjelman valmistelu, Vaasan tekniikan alan yhteinen ja vahvempi brändi, t&k-palvelujen tuotteistaminen, tekniikan toisen asteen koulutuksen ja korkeakoulutuksen yhteistyömalli, uusia innovatiivisia tekniikan koulutussisältöjä ja t&k-palveluita laajemmän yhteistyön kautta (ml. poikkitieteellisyys).

Tulokset:

Hankkeen tuloksena syntyy toimintamalli, kuinka on tulevaisuudessa järjestäytyttävä Vaasan tekniikan alan t&k-toiminnassa ja koulutuksessa, jotta parhaiten päästään asetettuihin strategiaan tavoitteisiin alueellisesti ja kansallisesti. Konkreettisinä tuloksina tekniikan korkeakoulutuksessa on systemaattisempi ja laajennettu yhteistyö ja resurssien yhteiskäyttö eri tekniikan tutkimus- ja koulutusorganisaatioiden välillä, Technobothnian palvelu- ja johtamismalli osana tekniikan kampusta ja Vaasa Science Parkia, tehokas tekniikan alan koulutus- ja tutkimustoiminnan yhteensovitettu ja täydentävä yhteistyömalli, laajennettu yhteistyö pk-sektorin ja tekniikan t&k-palvelujen välillä, vahvempi tekniikan koulutuksen kokonaisuus alueellisesti ja kansallisesti, Vaasan yhteinen tekniikan kampuksen brändi, tulevan tiedepuiston toimintamallin täydentäminen tekniikan kampuksen näkökulmasta ja Vaasan tekniikan opiskelijavirtojen kasvu.

B.5. Innovatiivisen yrittäjyyden ykkösseutu (yhteishanke, vastuuorganisaatiot VASEK, Svenska handelshögskolan ja Vaasan yliopiston Levón-instituutti)

Innovatiivista yrittäjyyttä tukevaan kokonaisuuteen kuuluvat teemoina innovatiivinen yrittäjyys, sisäisen yrittäjyyden vahvistaminen sekä KIBS-alojen (osaamisintensiiviset yrityspalvelut, esim. insinööri- ja suunnittelutoimistot, juridiset palvelut, tilitoimistot). Vuonna 2010 keskitytään innovatiiviseen yrittäjyyteen sekä KIBS-alojen kehittämiseen.

Innovatiivista yrittäjyyttä tukevana toimenpiteinä käynnistetään vuonna 2010 koulutus- ja kehittämistoimia seuraavissa teemoissa: nuoret kasvuyritykset (erityisesti mikroyritykset), pk-yritysten johtajuus, hallitus- ja johtoryhmätoiminta, myyntiosaaminen, liiketoimintakonseptit ja -osaaminen. Arvioidaan ulkomaalaistaustaisten yrittäjien kehittämistarpeita, kuten miten toimia

yrittäjänä Suomessa, monikulttuurisuus ja liiketoimintajuridiikka sekä suunnitellaan toimenpiteitä vuosille 2011-2013.

KIBS-toimialojen osalta suunnitellaan ja toteutetaan asiantuntijaorganisaation johtamisen kehittämistoimia, kansainvälistymisen muotoja ja polkuja, asiakassuhteiden sekä –hallinnan kehittämistoimia sekä asiakasrajapinnassa toimimista. Toteutetaan toimialakohtaisesti ja organisaatiokohtaisesti erikoisosaamisen täsmäkoulutuksia sekä hahmotellaan toimenpiteitä vuosille 2011-2013

Tuloksina syntyy mm. seminaareja, koulutuksia, informaatiotilaisuuksia, uusia foorumeita, täsmäkoulutusta ja konsultointia pienille yritysryhmille. Valmisteltaviin hankkeisiin pyritään saamaan ulkopuolista rahoitusta (esim. ESR, EAKR, MKR, Tekes). Kehittämiskokonaisuus toteutetaan yhteishankkeena Vaasanseudun Kehitys Oy VASEKin, Vaasan yliopiston Levón-instituutin ja Hanken Fortbildning Vasa kanssa. Tärkeinä yhteistyötahoina ovat myös alueen yrittäjäorganisaatiot ja koko Vaasan tiedepuisto / Vaasan korkeakoulukonsortio.

B.6. Kansainvälinen yritystoiminta ja Invest in –palvelut (vastuuorganisaatio VASEK)

Vaasan seutu on monilla mittareilla yksi Suomen kansainvälisimmistä seuduista, esimerkiksi viennin osuus teollisuuden liikevaihdosta on maamme toiseksi korkein Helsingin jälkeen. Globalisaation haasteisiin tulee kuitenkin vastata tehokkaasti ja VASEK panostaa KOKO:n puitteissa erityisesti pk-sektorille kohdistuvien kansainvälistymispalveluiden kehittämiseen ja Invest in –toiminnan vahvistamiseen Vaasan seudulla. KOKO:n puitteissa valmisteltavien toimenpiteiden toteutuksessa yhden keskeisen resurssin muodostaa VASEKin hallinnoima WasaWorks – seutumarkkinointihanke (EAKR).

A. Vientiedellytysten vahvistaminen ja ulkomaankaupan kehittäminen

Ohjelma tukee yritysten tarpeita koko prosessin aikana vienti-aloitteesta toimivaan ja pitkäjänteiseen vientitoimintaan. Painopiste tulee olemaan pk-yritysten vientiedellytysten kehittämisessä erilaisten teema- ja alakohtaisten seminaarien ja infotilaisuuksien avulla. Uusia liiketoimintamahdollisuuksia kartoitetaan myös järjestämällä erillisrahoitteisia fact finding -matkoja messuille ja ulkomaalaisille yrityskeskittymille. Yhteistyö SEKESin koordinoiman kansallisen KOKO Russian -verkoston kautta Venäjän kaupan valmiuksien ja palveluiden kehittämiseksi on myös osa ohjelmaa. Osa ulkomaankaupan jalostusketjuja globaalissa taloudessa on myös tuontitoiminta ja hankintarenkaat. Yhteistyömalleja kehitetään hankintojen kehittämiseksi ja kansainvälisten neuvotteluasemien parantamiseksi etenkin pk-yrityksille. Hankintarengastoiminnan tukeminen sisältää yritysten hankintatoimintayhteistyön alustamista ja koordinoimista, seminaarien järjestämistä sekä kirjallisen materiaalin tuottamista mahdollisuuksista seudun yrityksille. Yhteistyökumppaneita ovat seudun kunnat, Viexpo, Finpro, yrittäjähdistykset, Teknologikeskus Merinova, SEKES ja Pohjanmaan kauppakamari.

Osakokonaisuus koostuu mm. seuraavista toimenpiteistä:

- Kansainvälisen kaupan seminaareja Vaasan seudulla
- Fact finding -matkojen organisointi alueen yrityksille
- Yhteistyön tiivistäminen ulkomaisten kauppakamareiden ja suurlähetystöjen kanssa
- Venäjän kaupan mahdollisuuksien esille tuominen alueellisille yrityksille
- Kansainvälistymispalveluiden palvelukartan jatkojalostaminen
- Hankintatoimintayhteistyön tarpeiden kartoittaminen ja alustaminen

B. Ulkomaalaisten suorien investointien edistäminen seudulle

Ulkomaalaisilla suorilla investoinneilla parannetaan työllisyyttä vahvistamalla elinkeinoja osaamisella ja pääomalla. Lähtökohtana on seudun kuntien ja yritysten tarpeet. Paikallisten yritysten ja kuntien tarpeita kartoitetaan kirjallisilla ja suullisilla kyselyillä, ja mahdollisuuksista tiedotetaan vastaavasti järjestämällä seminaareja ja tuottamalla kirjallista materiaalia. Ulkomaalainen investointiympäristö kartoitetaan yhteistyökumppaneiden avulla, sekä alan tapahtumissa. Investointiympäristön tuomat kontaktit saatetaan tarvekartoituksen avulla yhteen

paikallisten yritysten ja kuntien kanssa järjestämällä ns. matchmaking-tapahtumia Suomessa ja ulkomailla. Ohjelman tarkoituksena on kehittää työkaluja, jonka avulla ulkomaalaiset investoijat löytävät seudulliset liiketoimintamahdollisuudet paremmin, ja jolla seudun toimijat löytävät ulkomaalaisia investoijia paremmin. Tärkeää on relevantin ja kohdennetun informaation tuottaminen kansainväliselle investointiympäristölle sekä seudun imagoa kehittävät toimenpiteet. Yhteistyökumppaneita ovat seudun kunnat, Finpro, Invest In Finland, ELY-keskus, Pohjanmaan kauppakamari ja Pohjanmaan alueen muut kehitysyhtiöt.

Osakokonaisuus koostuu mm. seuraavista toimenpiteistä:

- Seudullisten yritysten ja julkisten toimijoiden investointitarpeiden kartoitus
- Viestintämateriaalin tuottaminen seudullisista kärki-aloista
- Messu- ja muiden tilaisuuksien organisointi yhteistyössä kansallisen verkoston (IIF, Finpro) ja/tai seudullisten toimijoiden kanssa
- Ulkomaalaisten sijoittajien neuvonta
- Kansainvälisen investointiverkoston laajentaminen

B.7. Puutaloteollisuus ja kestävä rakentaminen (vastuuorganisaatio VASEK)

Vaasan seudulla toimii useita pieniä ja keskisuuria puutalotehtaita, jotka ovat suoraan ja välillisesti merkittäviä työnantajia maaseudulla. Yritykset ovat toimineet onnistuneesti verkostoyhteistyössä aluekeskusohjelman aikana esimerkiksi tuotantoteknologioiden kehittämisessä, CE-merkintä/ETA-asioissa ja henkilöstökoulutuksissa. KOKO:n puitteissa huomiota kohdistetaan korostetusti talojen energiatehokkuuden kehittämiseen tiukentuviin rakentamismääräyksiin ja ilmastonmuutoksen torjuntaan liittyen. Yhdessä vastataan kasvaviin haasteisiin selvittämällä määräyksistä aiheutuvat velvoitteet ja etsimällä toimivia ratkaisuja rakennusten kokonaisenergiankulutuksen minimoimiseen. Tarkoituksena on myös kerätä kattavasti tietoa nollapäästörakentamisesta, jolloin alueen yrityksillä olisi mahdollisimman hyvät lähtökohdat ryhtyä valmistamaan nollapäästötaloja tai kokonaisia asuinalueita seudun energiaosaamista hyväksi käyttäen. Tavoitteena on luoda linkki alueen taloteollisuuden, rakennusliikkeiden ja energiateollisuuden välille.

Energiatehokkaan puurakentamisen yleistymistä pyritään edistämään kuntien kaavoittajille, rakentajille ja talotehtaille suunnattujen asiantuntijaseminaarien avulla. Alueen puutaloteollisuudelle tuodaan lisää näkyvyyttä ja myös opiskelijoiden kiinnostusta alaa kohtaan pyritään lisäämään. Puutalotehtaiden kilpailukykyä nostetaan kehittämällä uusia teknisiä ratkaisuja niin valmistusmenetelmiin kuin myös tuoteosiin ja koko tuotteeseen. Kehitystyössä hyödynnetään paikallisten oppilaitosten resursseja eri osa-alueilla. Kehittämistyössä mukana olevat talotehtaat osallistuvat yksityisellä rahoitusosuudella yhteisesti linjattujen toimenpiteiden rahoitukseen. Lisäksi kokonaisuudessa valmistellaan tai hyödynnetään muita erillisrahoitettavia toimialaan kytkeytyviä hankkeita.

Suunnitellut toimenpiteet vuonna 2010 ovat:

1. Tiedon kerääminen ja tehtävien koordinoiminen

- Valmistautuminen v. 2012 ja senkin jälkeen muuttuviin rakentamismääräyksiin
- Energiatodistus -laskentapohjan päivittäminen
- CE- merkintä ja laatujärjestelmät
- Talopakettien ilmatiiveysmittausten koordinoiminen yhteistyössä ammattikorkeakoulun kanssa

2. Rakennustekniset innovaatiot. Kehittämistyötä tehdään yhdessä paikallisten oppilaitosten sekä muiden paikallisten ja valtakunnallisten tutkimustahojen kanssa.

- Uuden ekologisen asumiskonseptin kehittäminen matalaenergiarakenteiden, uusiutuvien energialähteiden ja talotekniikan avulla käyttäen hyödyksi alueen vahvaa energiaosaamista, yhteistyö aurinkoprojektin ja Vaasan Energiaistituutin (VEI) kanssa. Selvittää Vaasassa sijaitsevan alueen (esim. Aurinkokylä tai Mansikkasaari) sopivuutta energiaomavaraiseksi ja vähäpäästöiseksi asuinalueeksi

- Selvittää mahdollisuuksia puukerrostalojen rakentamiseksi suurelementeistä ja tilaelementeistä
- Selvittää mahdollisuudet talotehtaiden uusien (matalaenergia) ja tulevien (passiivitalo) rakenteiden rakennusfysikaalisen toimivuuden tutkimiseen uusin menetelmin
- Esivalmistettujen komponenttien kehittäminen
  - märkätilalattiat
  - parvekkeet
  - perustukset

3. Yhteinen markkinointi ja yleinen näkyvyys

- Toimenpiteitä puurakentamisen vetovoimaisuuden lisäämiseksi
  - opiskelijat
  - suunnittelijat
  - rakentajat
  - kunnat, kaavoittajat
  - muut sidosryhmät
- Puurakentamisen ja nollaenergiarakentamisen edistäminen sekä tietouden lisääminen
  - seminaari puolivuositain mahdollisesti yhteistyössä energia-alan toimijoiden tai kaupungin kanssa
  - seminaarin järjestämisessä pyritään tekemään yhteistyötä kuntien ja paikallisten kehittämistahojen kanssa

4. Vaikuttaminen

- Yhteistyötä kuntien, ammattikorkeakoulujen ja yliopistojen sekä yritysten välille energiatehokkaan puurakentamisen lisäämiseksi alueella

B.8. Luovien alojen kehittäminen (yhteishanke, vastuuorganisaatiot Åbo Akademi/MediaCity ja VASEK)

Vaasan seudulla on suunnattu resursseja media-alan kehittämiseen kasvavana toimialana jo usean vuoden ajan. Aluekeskusohjelman osalta on aiemmin panostettu Åbo Akademin MediaCityn cross-media formaatti- ja sisältötuotannon sekä käyttäjäkokemusten testauksen kehittämiseen. Tällä osaamisalueella Vaasan seutu nimettiin mukaan osaamiskeskusohjelman Digitaaliset sisällöt –klusterin liitännäisjäseneksi, jonka osalta tavoitteena on varsinainen jäsenyys vuodesta 2011 alkaen. Vuoden 2009 aikana on MediaCityn toiminnan fokusta tarkennettu siten, että palvelut sisällöllisesti suunnataan ensi kädessä digitaalisen sisällöntuotannon ja sitä sivuavien alojen yrityksille Content 360-viitekehityksen puitteissa. MediaCity on myös vuonna 2009 toteuttanut kansallisen luovien alojen esiselvityksen OPM:n toimeksiannosta. Alueellisesti Pohjanmaan TE-keskus on teettänyt luovien alojen kartoituksen, joka muodostaa hyvän lähtökohdan toimialan yritysten kehittämistyölle.

Digitaalisen sisällön kehittämissympäristön ja siihen kuuluvien hankkeiden tueksi ja alan yritysten ja viranomaisten ym. sidosryhmien yhteistyön vahvistamiseksi edistetään KOKO:n puitteissa media-alan horisontaalisia yhteyksiä teemaseminaarien sekä muiden alalle suunnattujen koulutus- ja verkottumistapahtumien muodossa. Hyväksi käytännöksi osoittautunutta MindClub-seminaarisarjaa jatketaan vuonna 2010 neljän tapaamisen muodossa. Konseptiin kuuluu sisältöliiketoimintaan liittyvä alustus, yritysesittelyjä ja verkottumisosuus.

Yritysten kehittämispalveluja tarjotaan lisäksi erikseen rahoitettavien hankkeiden kautta, esimerkiksi kasvuun ja vientiin tähtäävien yritysten kansainvälistymisedellytyksiä kehitetään International Business Program -hankkeen kautta, ja ideointiprosessin kehittämistä ja ideoiden kohderyhmätestausta Armada Crossroads -hankkeen (rahoitushakemus OPM:n käsittelyssä) puitteissa. KOKO-toimintaan liittyen tullaan alueen yrityksille tarjoamaan Jalostamo-toimintaa yhteistyössä Diges ry:n kanssa. Jalostamo-sparrauksen yhtenä keskeisenä sektorina on musiikkiala. Media-alan yritystoiminnan ja tutkimustoiminnan yhteistyötä kehitetään yhdessä

Vaasan korkeakoulukonsortion ja Vaasa Science Parkin kanssa. Vuoden 2010 aikana suunnitellaan myös alueella toteutettavan content 360-mediatuotannon tukitoimia OPM:n alueellisen av-toiminnan kehittämistukeen liittyen.

Tämän lisäksi osallistutaan KOKO:n luovien alojen verkoston toimintaan ja mahdollisesti sen puitteissa toteutettaviin erillisrahoitettaviin hankkeisiin siltä osin, kun ne tukevat alueen profiilia. KOKO:n alueellisen rahoituksen puitteissa MediaCityn edustaja toimii luovien alojen kehittämiseen liittyvän informaation välittäjätahona.

Toiminnasta tiedotetaan digibusiness.fi-sivuston, MediaCityn ja VASEKin verkkosivujen kautta, seminaarien ja tapahtumien yhteydessä, uutiskirjeen sekä yrityskohtaisten tapaamisten ja kontaktien muodossa.

B.9. Venealan kehittämissyhteistyö Pohjanmaalla (yhteishanke, vastuuorganisaatiot määrittävät vuoden 2010 alussa)

Vaasan seutu on jo usean vuoden ajan osallistunut aluekeskusohjelmassa ja erillisrahoituksin venealan kehittämistoimenpiteisiin yhdessä Pietarsaaren ja Kokkolan seutujen kanssa. Vaasan seudulla venealan kehittämisen painopisteenä on alueella toimivien venevalmistajien lisäksi alaan liittyvän monipuolisen alihankintatoiminnan vahvistaminen ja verkottaminen lähiseutujen venevalmistajien kanssa. Yksi Vaasan seudulle tärkeä osa-alue on toimialaan liittyvän kaupan ja palveluiden vahvistaminen (mm. Vaasan kaupungin käynnistämä Kronvikin venealan keskittymä). KOKO:ssa tuetaan edelleen paikallisesti käynnistettyjä ja aktivoituja toimenpiteitä, esim. messutoimintaa, verkottumista venevalmistajien ja tavarantoimittajien kanssa sekä yhteisiä viestintätoimia. VASEK toimii paikallisena aktivaattorina ja tiedonvälittäjänä toimialaan liittyvissä asioissa ja tapahtumissa. Yhteistyössä Pietarsaaren ja Kokkolan seutujen kanssa määritellään yhteiset koko Pohjanmaan veneklusteria (n. 60 % Suomen veneiden ja venetuotteiden valmistuksesta) koskevat kehittämistoimenpiteet. Näitä ovat esimerkiksi Pohjanmaan veneklusterin yhteiset markkinointi- ja verkostoitumistoimenpiteet, tuotantoteknologioiden kehittäminen sekä koulutus- ja informaatiotoiminta. Seutu toimii lisäksi yhteistyössä osaamiskeskusohjelman Meriklusterin kanssa, jonka kautta rajapintaa on mm. laivateollisuuden alihankintoihin, tuotekehitykseen sekä metallialan osaamiseen veneteollisuudessa.

B.10. Hyvinvointialan kehittäminen – hyvinvointiyrittäjyys (vastuuorganisaatio VASEK)

KOKO:n kansallinen hyvinvointiverkosto määrittelee hyvinvointialan seuraavasti: "Sosiaali- ja terveyspalveluiden sekä kuntoutus-, hoito- ja hoivatyön lisäksi ennaltaehkäisevä työ, liikunta-, kulttuuri- ja elämystuotanto sekä näihin liittyvät palvelut, tuotteet ja järjestelmät".

Väestön hyvinvointi ja toimivat palvelut ovat keskeisiä seudun elinvoimaa ja kilpailukykyä määrittäviä tekijöitä. Seudullisia hyvinvointipalveluja tuottavat kunnat ja sairaanhoitopiiri, hyvinvointialan yrittäjät sekä sosiaali- ja terveysjärjestöt. Julkisesti tuotettujen palveluiden osuus on seudulla erityisen vahva, ja myös järjestötoiminta on vilkasta. Ikärakenteen muutos, työvoimapula sekä kunnallistalouden vaikeudet aiheuttavat kuitenkin haasteita hyvinvointialan palveluille ja rakenteille. Muuttuva tilanne on huomioitu myös Pohjanmaan maakuntaohjelman toteuttamissuunnitelmassa, jossa painotetaan osaavan työvoiman saatavuuden turvaamista. Alan hyvät koulutus- ja työllistymismahdollisuudet lisäävät seudun elinvoimaa ja kilpailukykyä ja vahvistavat myös alan yritysten toimintaa.

Hyvinvointialan osalta haasteisiin vastaamisessa keskeisessä asemassa on alaan liittyvän yrittäjyyden edistäminen, jossa KOKO:n piiriin kuuluvat erityisesti julkisen, yksityisen ja kolmannen sektorin (PPP) yhteistyön edistäminen, yhteistyöverkostojen kehittäminen, liiketoiminnan kehittämisen työkalujen luonti, yhteiset markkinointikanavat ja uusien innovatiivisten toimintatapojen kehittäminen sekä alaan liittyvien yrityslähtöisten kehittämishankkeiden valmistelu

ja koordinointi. Kaikin edellä mainituin keinoin tähdätään myös alueen väestön omaehtoiseen terveyden ylläpitämiseen ja ennaltaehkäisevien toimenpiteiden tehostamiseen ja laajentamiseen. Vaasan seutu jatkaa kansallisessa KOKOn hyvinvointiverkostossa ja pyrkii jalkauttamaan verkoston hyviä käytäntöjä ja malleja Vaasan seudulle.

Vuoden 2010 tavoitteita ovat:

- Vahvistetaan entisestään hyvinvointialan yritysneuvontaa. Tavoitteena on alan yritysten liiketoimintaosaamisen vahvistaminen sekä verkottaminen yhteistoimintaan sekä keskenään että julkisen sektorin kanssa. Edistetään yritystukien hakemista mm. yhdessä Vaasan seudulla toimivien kahden LEADER -ryhmän kanssa. Tähdätään yritysten kannattavuuden parantamiseen ja kasvuyritysten synnyttämiseen.
- Jatketaan yhteistyötä Vaasan korkeakoulukonsortion hyvinvointialan yksiköiden ja kehittäjien kanssa. Tavoitteena on käynnistää hanke hyvinvointialan hyötyjen konkreettisen vaikuttavuuden mittaamiseen, liittyen TEKESin Innovaatiot sosiaali- ja terveystaloustieteiden tutkimusohjelmaan.
- Aktivoidaan toimenpiteitä hyvinvointialan opiskelijoiden yrittäjyyskasvatuksessa. Tähän liittyy mm. yhteistyö Vaasan tiedepuiston esihautomotoiminnan kanssa sekä VAMKin, NOVIAN ja VAKKin kanssa.
- Osallistutaan aktiivisesti MediBothnia -hankkeen konseptityöryhmän toimintaan erityisesti yrittäjyysnäkökulmasta.
- Tiivistetään yhteistyötä BoWer -verkoston kanssa (Botnia Welfare, Coalition for Research and Knowledge). BoWer on laaja toimijoiden yhteistyökokonaisuus, joka painottaa hyvinvointialan kansallisesti ja kansainvälisesti merkittävän tutkimuksen, koulutuksen, arvioinnin ja kehittämisen osaamista.
- Julkisen, yksityisen ja kolmannen sektorin (PPP) yhteistyötä tuetaan mm. panostamalla seudullisen palvelusetelijärjestelmän kehittämiseen. Tämän onnistumiseksi kunnilta tarvitaan strategiset linjaukset kunnan järjestämisvastuulla olevien sosiaali- ja terveystaloustieteiden tuottamisesta. Kehitetään palveluntuottajien keskinäistä työnjakoa ja yhteistyömahdollisuuksia.

B.11. Turkisalan kehittäminen – maaseudun merkittävä vientielinkeino (yhteishanke, vastuuorganisaatiot Svenska Österbottens Pältdjursodlarförening rf SÖP, VASEK, Oy Pietarsaarensuuden Elinkeinokeskus Concordia ja Ab Företagshuset Dynamo Yritystalo Oy)

Turkistalutus ruotsinkielisellä Pohjanmaalla tuotti viime myyntikaudella aluetalouteen 63,6 milj. €. Nahkojen myynnistä saadut tulot tulevat lähes kokonaan viennistä. Viime kaudella 644 turkistilaa alueella toimitti turkistanahkoja myyntiin. Ruotsinkielisen Pohjanmaan osuus ketunnahkojen tuotannosta oli Suomessa 50 % ja maailmassa 17,4 % ja minkinnahkojen tuotannosta Suomessa 64 % ja maailmassa vajaat 2 %.

Turkiselinkeinon jatkamisen edellytyksenä on joko tulojen lisääntyminen tai menojen vähentäminen turkistarhoilla. Yleiseen hintatasoon per nahka yksittäinen tuottaja ei pysty vaikuttamaan, mutta kustannuksiin on sen sijaan mahdollista vaikuttaa eri tavoin. Turkiseläinten kasvattajan on tuotettava nahat tehokkaasti ja halvemmalla kuin nykyisin. Tämä tarkoittaa sitä, että on löydettävä uusia halvempia tuotantotilaratkaisuja, jotta voimme tulevaisuudessakin olla yksi maailman johtavista turkistuottajista.

Kehittämiskokonaisuutta hallinnoi koko maakunnan alueella toimiva SÖP (Svenska Österbottens Pältdjursodlarförening rf), jolla on alan osaamista ja joka on aktiivisesti yhteydessä alaan sekä alueellisesti, kansallisesti että kansainvälisesti. Muut alueelliset toimijat hankkeessa tulevat olemaan VASEK, Concordia, Dynamo ja toimialajärjestöt. Hankekokonaisuudessa parannetaan toimialan yritysten toimintaedellytyksiä seuraavien teemojen puitteissa:

- uudentyypiset tarharakennukset
- uudet konseptit, joiden avulla voidaan hyödyntää tyhjiä tuotantorakennuksia, kuten esimerkiksi kanaloita, sikaloita ja kasvihuoneita minkin- ja ketunkasvatuksessa
- tarharakennukset, joita on helppo muuttaa muiden turkiseläinten tuotantoon

- uusien tarha-alueiden toimintakonseptit
- tuotannon tehostamiseen liittyvät automaatiokonseptit sekä koneet ja laitteet

Toiminnan tavoitteena on laajassa alueyhteistyössä valmistella kehittämistoimia ja hankkeita, joiden päärahoitus tulisi maaseutuohjelman kautta.

B.12. Seutuyhteistyön vahvistaminen (vastuuorganisaatio VASEK)

Vaasan seudun yhdeksän kunnan KOKO-alue muodostaa n. 50 km säteellä yhtenäisen lähes 110 000 asukkaan työssäkäynti- ja asiointialueen, jossa Vaasa on maakunnallinen keskus. Toiminta-alue noudattaa maakuntarajaa, jonka mukaisesti myös valtaosa alueen hallinnollisista rakenteista on muodostettu. Palvelurakenteiden kannalta alueen kaksikielisyys on tärkeä strategisen kehittämisen lähtökohta. Alueella on viime vuosina toteutunut yksi kuntaliitos, Vöyri-Maksamaa. Tällä hetkellä on käynnissä Vaasan seudun kuntayhteistyö- ja kuntaliitosselvitys, jonka aiheuttamista jatkotoimista kunnat päättävät alkuvuodesta 2010.

KOKO muodostaa työkalun, jolla on mahdollista viedä eteenpäin kuntien väliseen yhteistyöhön kytkeytyviä kokonaisuuksia. Ohjelman muihin painopisteisiin sisältyy monia kuntayhteistyöhön liittyviä elementtejä, erityisesti on panostettu elinkeinoelämän toimintaedellytysten vahvistamiseen, yritysten keskinäiseen ja julkisen sektorin yhteistyöhön sekä laaja-alaiseen osaamisen vahvistamiseen. Strategisella tasolla on myös päätetty panostamisesta seutumarkkinoinnin ja viestinnän koordinaatioon VASEKin puitteissa. KOKOn puitteissa syvennetään seutuviestintäyhteistyötä ja valmistellaan monivuotinen koko alueen ja eri sektorit kattava seutumarkkinointihanke (EAKR, tms.) ja VASEK palkkaa siihen liittyen seutuviestintäkoordinaattorin.

Seutuyhteistyötä koskevan kokonaisuuden sisältöön saadaan osaltaan täsmennystä nykyisen kuntaselvityshankkeen valmistuessa, mutta KOKO:n kautta voidaan joka tapauksessa edistää tiedon vaihtoa ja näkemysten muodostusta (esim. hyväksi konseptiksi jalostunut vuosittainen Future Workshop -seminaari). Tärkeää pohjaa alueelliselle yhteistyölle ja tuleville toimenpiteille luodaan myös tilasto- ja ennakoititoimenpiteillä. KOKO:a voidaan jatkossa tarvittaessa hyödyntää täydentämään tilasto- ja ennakoitityötä seutukuntatasolle / pendelöintialueelle. Ennakointityössä tärkeässä roolissa on alueviranomaisten lisäksi yhteistyö Pohjanmaan kauppakamarin ja yrittäjäjärjestöjen kanssa, mikä antaa mahdollisimman nopeasti ajantasaista tietoa elinkeinoelämän trendeistä ja heikoista signaaleista. Osa seutuyhteistyötä on verkottuminen maakunnan lähiseutujen ja lähimaakuntien kanssa sekä aktiivinen benchmarking ja hyvien käytäntöjen vaihtaminen eri verkostoissa (SEKES, OSKE, KOKO-verkostot).

Svenska studiecendralen (SSC) on käynnistänyt Vaasassa, Turussa ja Helsingissä KOKO:on kytkeytyen yhteistyöhankkeen, johon työ- ja elinkeinoministeriö on suoraan myöntänyt rahoitusta. Vaasassa tavoitteena on yksityisen ja julkisen sektorin kumppanuuteen (PPP) perustuen kehittää kulttuuri- ja luovien alojen toimintaa kaupungin keskustassa. Kohteena on Raastuvankadun ja Vaasanpuistikon korttelin kehittäminen Österbottens hantverk rf:n, Oy Loftet Ab:n, kolmannen sektorin toimijoiden, yritysten sekä Vaasan kaupungin kesken luomalla monipuolinen toimintakeskus. Kulttuuri- ja luovien alojen toimijat tarvitsevat lisää tiloja kaupungin keskustassa ja siihen liittyen halutaan myös vahvistaa tuote- ja palvelukehitystoimintaa sekä käsityöalan ja matkailualan kaupaa ja toimintaa. Kehityskokonaisuus myös vahvistaa monin tavoin kaupungin ja maaseudun vuorovaikutusta. Kehitystyö etenee ministeriön myöntämällä rahoituksella alkuvuoden 2010, minkä jälkeen päätetään tulosten perusteella jatkotoimenpiteistä.

B.13. Saariston kehittäminen osana KOKO:a (vastuuorganisaatio VASEK)

Kansallisen ohjelmarakenteen uudistamisen yhteydessä saaristo-ohjelman paikallinen ja alueellinen toteuttaminen sulautuu osaksi KOKO:a. Vaasan seudun KOKO-alue kattaa kokonaisuudessaan Merenkurkun Suomenpuoleisen saariston, joka on maamme ainoa Unescon

nimeämä (v. 2006) maailman luonnonperintökohde. Tämä arvokas tunnustus muodostaa erinomaisen lähtökohdan saariston ja etenkin matkailualan kehittämiseksi. Vaasan seudulla meri ja saaristo ovat hyvin keskeisessä asemassa asukkaiden asuin- ja vapaa-ajan ympäristönä. Meren rannikolla sijaitsee kuusi kuntaa (Vaasa, Mustasaari, Vöyri-Maksamaa, Oravainen, Maalahti ja Korsnäs), ja niistä Maalahti on saaristokunta (n. 5.500 asukasta). Mustasaari, Vöyri-Maksamaa ja Oravainen (saaristo-osissa n. 2.700 asukasta) ovat saaristo-osakuntia.

Vaasan seudulla saariston kehittämiseksi on määritelty seuraavia teemoja:

- infrastruktuuri: tiehankkeet, jätevesien käsittely haja-asutusalueella, vesireitit, matkailureitistöt, mairinnouspaikat, tietoliikenne ja etätyömahdollisuudet, saariston tukikohtien energiaratkaisut, kalastuksen ja kalasatamien kehittäminen
- tällä hetkellä on käynnissä valtakunnallisesti merkittävien tuulivoima-etablointien selvitykset ainakin viidessä Vaasan seudun kunnassa. Tämä kokonaisuus soveltuu kuitenkin lähinnä kaavoituksesta vastaavien kuntien ja Pohjanmaan liiton sekä Energiaklusterin OSKE -toiminnan piiriin
- matkailualan ja palveluiden kehittäminen maailman luonnonperintöön tukeutuen
- merenläheinen asuminen, ykkös- ja kakkosasuminen mittavan kesämökkikulttuurin rinnalla

Seudun KOKO:on sisältyy monia saaristoon ja sen kehittämiseen liittyviä toimenpiteitä muissakin toimenpidekokonaisuuksissa, esim. venealan kehittäminen, hyvinvointialan yrittäjyys ja palveluiden kehittäminen, luovien alojen kehittäminen sekä energiaklusterin kehittäminen, johon liittyen on mahdollisuuksia energiateknisten ratkaisujen pilottikokeiluihin saariston ankarassa testausympäristössä tukikohtien energianhuollossa (yhteistyö OSKE:n kanssa).

KOKO:n osalta kehittämispanostukset on tarkoitus suunnata erityisesti saaristoalueen yritystoiminnan aktivointiin. Saaristoalueella toimii jo nykyisellään huomattava joukko yrityksiä eri toimialoilla, ja näiden kehittämiseen on hyviä yritystukimahdollisuuksia. Kunnilla on myös teollisuusalueita saaristoalueella, joten uusille yritysetabloinneille on hyviä mahdollisuuksia. Maailman luonnonperintöstatukseen liittyen keskeinen kehitettävä toimiala on matkailu, jossa voidaan entisestään tehostaa yritysten verkostoitumista palvelutarjonnan vahvistamiseksi. Lisäksi toimitaan aktiivisesti mukana luonnonperintöä koskevassa laaja-alaisessa yhteistyössä ja osallistutaan saaristoaluetta koskevaan hankevalmisteluun. Toimenpidekokonaisuuden toteutuksesta vastaa VASEKin palkkaama osa-aikainen henkilöresurssi yhteistyössä Pohjanmaan Matkailu ry:n ja muiden matkailualan toimijoiden, kuntien ja yritysten kanssa.

Vuodelle 2010 suunniteltuja toimenpiteitä:

- aktivointityötä, kontaktit nykyiseen yrityskehittämiseen ja verkostojen luomista
- analyysoivaa toimintaa; tarpeiden ja toiveiden kokoamista ja käsittelyä
- saaristoalueen kehittämiseen liittyvien hankkeiden valmistelun aktivointi ja osallistuminen niiden toteutukseen
- informaatiotoimintaa; yritysten kehittämis- ja investointitukimahdollisuuksien tiedottamista
- yhteistyön vahvistamista; yhteistoimintamahdollisuuksien määrittämistä ja yritys-yhteistyön vahvistamista
- matkailualaa koskien erityisesti: näkyvyyden vahvistamista mm. verkkoviestinnän kautta, fyysisen saavutettavuuden parantamista mm. reitistöjen, vierailupaikkojen ja mairinnouspaikkojen osalta yhteistyössä yritysten ja yhteisöjen kanssa, nykyisten yritysten avustaminen laadun ja palveluiden vahvistamisessa, maailmanperintöstatuksen tähänastisten vaikutusten kartoitusta

Vaasan seutu osallistuu seuraaviin KOKO:n kansallisiin verkostoihin:

- innovaatio ja osaaminen -verkosto
- hyvinvointiverkosto
- luovien alojen verkosto
- MAL-verkosto
- kansainvälistyminen (Venäjä-verkosto)